Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneocr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*. Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 227. Brașov, Joi, 12 (24) Octomvre 1895.

„Abzug Croații!"

S'a dis, și se repetă mereu, că la spatele studenților croațĭ, carĭ au demonstrat în contra stégului unguresc, ardĕndul în piéța Jellacicĭ din centrul orașului Agram, stă întréga oposițiă croată.

Cu mai mult drept se póte dice, că îndĕrĕtul acelei tinerimĭ universitare, care strigă adĭ pe stradele Pestei: „Abzug Croații", stă întréga oposițiă maghiara.

In ce privesce tinerimea croată, a spus'o destul de lămurit unul din membri oposiționalĭ ai consiliului comunal din Agram, că în imprejurările de astădĭ, când nu domnesce sincera înțelegere între Ungurĭ și Croațĭ, „junimea croată a făcut póte mai multă onóre stégului unguresc ardĕndul, decât Maghiarii, carĭ vor sĕ-l octroeze poporului croat, ca semn al subjugării".

De aceeașĭ părere sunt și studenții croațĭ din Viena, carĭ în număr de peste o sută șĭ-au declarat simpatia pentru colegii lor din Agram. Suntem convinșĭ, dic ei în declarația lor, că studenții din Agram n'au avut altă intențiune decât de-a protesta în contra octroărei ideilor streine.

Firesce, că cu totul altfel cugetă tinerimea maghiară. Demonstrațiile ei anti-croate au avut de scop a introduce acțiunea parlamentară a oposiției. Acéstă acțiune tinde a dobêndi satisfacțiune pentru vătĕmarea vadei statului ungar din partea Croaților, séu mai bine dis a se folosi de acest prilegiu pentru a da o lovitură guvernului și șefului lui br. Banffy.

Și într'adevĕr oposiția maghiară s'a hotărît ca din incidentul arderei stégului unguresc în Agram sĕ facă un asalt combinat asupra posiției cabinetului Banffy.

Oposiționalii din stânga estremă s'au unit și au ales pe însu-șĭ Francisc Kossuth, — pe fiiul marelui revoluționar, care prin vehemența sa a fost provocat odinióră conflictul cu Croații, ce a isbucnit atât de sângeros — la 1848/9 — ca sĕ interpeleze pe ministru-președinte în atacerea demonstrațiilor din Agram. Din partea partidei așa numite naționale a interpelat contele Apponyi.

Interesant este, că Francisc Kossuth a întrodus interpelația sa prin afirmarea, că tinerimea croată, care a demonstrat în piața Jellacicĭ, *a representat opiniunea publică croată*. Lui nu-i este de ajuns satisfacția ce-a dat'o majoritatea consiliului comunal din Agram, esprimându-șĭ părerea de de rĕu pentru cele întêmplate, ér décă l'au ales pe Banffy cetățén de onóre, acésta privesce numai cinstita lui persónă și n'are nimic comun cu națiunea maghiară.

Kossuth vede în vătĕmarea stégului unguresc semnul unei bóle vechĭ. Guvernele dela 1868 încóce n'au sciut sĕ valoreze idea de stat maghiar în Croația cu energia cuvenită, n'au sciut sĕ controleze cum se cade autonomia croată.

Nu se plânge însĕ numai în contra atentatului, ci mai cu sémă în contra atitudinei ministrului-președinte Banffy, care n'a sciut sĕ stăruéscă pe lângă Regele maghiar și sĕ'l îndemne a condamna în mod mai energic acel atentat contra statului maghiar. Banffy, dice Kossuth, nu șĭ-a împlinit îndatorirea sa ca prim consiliar al regelui maghiar.

Acest prim consiliar însĕ a căutat de-ocamdată sĕ încunjure de a rĕspunde la interpelația lui Kossuth și la aceea a lui Apponyi, ér partisanii sĕi au făcut tot posibilul, ca sĕ împedece de a se pune la ordinea dilei cestiunea satisfacțiunei pentru vătĕmarea stégului unguresc din partea croată.

Orĭ se va discuta pe larg, orĭ nu cestiunea acestei satisfacții în dietă, este fatal pentru Maghiarĭ și pentru vada guvernului și a statului ungar, că de-odată cu strigătul „Dole madjarski zastava", ce face sĕ se cutremure piețele din Agram, în Budapesta, capitala ungară, rĕsună din nou strigarea sĕlbatică „Jos cu Croații!".

Situația Monarchiei austro-ungare.

Intr'unul din numerii sĕi mai recențĭ „*Neue Freie Presse*" espune în modul următor situațiunea din monarchia Austro-ungară:

In diferite puncte ale Monarchiei se ivesc nisuințe, carĭ lucréză pentru rĕsturnarea actualei ordine constituționale a Monarchiei.

In *Boemia*, feudalii și Cehii au opus constituția boemă constituției austriace. In *Stiria*, *Carintia* și Țĕrile litorale, Slovenii cer unirea teritoriului în care predomină limba slovenă, într'un teritoriu politic. In *Dalmația*, Croații au pus în programul lor deslipirea acestui teritoriu de Austria și unirea sa cu regatul Ungariei. Antisemiții din *Viena* duc o luptă pronunțată contra principiului dualist, și proclamă rĕsboiul de supunere a Ungariei.

Dincolo de Leitha, adauge citatul diar, *iredentiștii românĭ* pretind desființarea unirei cu Transilvania, restabilirea principatului și anexarea teritoriului locuit de Românĭ. In *Croația*, Starcevicianii și Strosmayerianii vor sĕ anuleze concordatul cu Ungaria și sĕ creeze un stat slav, avênd drepturĭ egale cu Austria și Ungaria, și care sĕ cuprindă Croația, Dalmația și provinciile ocupate.

Nu trebue uitat nicĭ noul partid: *partidul poporal* din Ungaria, ai cărui șefĭ sunt hotărîțĭ sĕ dea cu toporul în constituția ungară, pentru a abroga legile politico-religióse și a pleca Ungaria sub jugul concordatului care se va reînoi.

Representanții tuturor acestor agitațiunĭ și atacurĭ contra ordinei constituționale esistente sunt legațĭ între dânșii. Românii au făcut un pelerinagiu la antisemiții din Viena, contele Ferdinand Zichy oferă naționalităților din Ungaria coalisarea cu partidul sĕu (!!?); d-l Lueger jócă pe advocatul Slovenilor și Croaților din Austria, ca și pe al Românilor, Slovacilor și Starcevicianilor din Ungaria. Și tóte aceste elemente, carĭ se resvrătesc contra ordinei constituționale a Monarchiei și țintesc la rĕsturnarea ei, au tóte o caracteristică ciudată: le place sĕ se drapeze în mantaua dinasticismului, caută sĕ provóce credința, că numai interesul dinastic e motorul tuturor acțiunilor și nisuințelor lor, și fac ca și când ar fi închiriat sentimentul esclusiv al lealității către Tron, și trebue sĕ apere Coróna contra sfetnicilor ei.

Aprópe s'ar puté ajunge la ideea, că și cu ocasia demonstrațiunilor recente din Agram, tot dinasticismul a fost motivul principal. Voia sĕ se arate în fața monarchului dușmănia și ura contra Ungariei.

Aceia carĭ voiesc sĕ rĕstórne ordinea constituțională uită însĕ un lucru, adauge diarul vienes: ordinea acésta pe care voesc s'o rĕstórne e opera unei lucrărĭ mari, e fructul unei activitațĭ de aprópe trei-decĭ de anĭ a împĕratului, cu a cărui voință și sancționare s'a creat acéstă ordine constituțională, și a devenit fundamentul acestei Monarchii. Uneltirea, care tinde sĕ rĕstórne ordinea stabilită de împĕrat, ca resultat al unei muncĭ guvernamentale spinóse, în unire cu factorii constituționalĭ ai monarchiei, e în oposițiă directă cu actele Coronei, și lealitatea mincinósă e contrastul adevĕratului dinasticism, căcĭ pune voința și faptele monarchului într'o contradicere, care este esclusă din stima datorită Coronei.

Sfîrșitul conflictului

(Din camera magnaților.)

In ședința dela 21 Octomvre n. c. a camerei magnaților s'a pus capĕt, cum am anunțat în numĕrul de erĭ, vechiului conflict iscat între cele două camere din causa proiectelor de reformă politică-bisericéscă.

S'a pus la vot pentru a patra-óră proiectul de lege privitor la *liberal esercițiu religionar*, care cu o majoritate de 7 voturĭ a fost primit, împreună cu tóte acele

---

FOILETONUL „GAZ TRANS."

Memoriile lui Rochefort.

(F i n e.)

Viéța mea a fost fórte variă și agitată. Ca fiiu al unui poet, apoi ca însu-mĭ poet, ca autorul mai multor farse, ca diarist, deputat și osêndit, m'am învêrtit în tóte cercurile, și am âmblat în întrégă lumea. Pe când eram încă copil mic adese-orĭ mĕ lua tatăl meu cu sine la probele pieselor sale. Abia eram de cincĭ anĭ când d-șóra *Fargueil*, care juca atuncĭ pe „Demonul nopții", îmĭ făcea presente de bombóne în Foyerul teatrului Vaudeville. De-altmintrelea și eu o aflam atât de frumósă și fermecătóre, încât acasă nicĭ-o-dată nu vorbeam despre ea, fără ca sĕ esclam din adêncul inimei: „Aș adora-o!" De aceea mama mea în anii mai târdiu se îndatina a mĕ întreba: „Dér și acum ai adora pe d-șóra Fargueil?"

Când eram de șépte anĭ, adese-orĭ mĕ legăna pe genunchĭ madama *Doche*, care juca rolul principal în farsa „Pagĭ și pescărițe", scrisă de tatăl meu. Pe când eram gimnasist, mĕ invită odată *Rachel* la masă. Editorul *Hetzel* mĕ duse la ea, imediat după-ce îșĭ împlinise față cu mine rolul ca naș, deóre-ce chiar când eram sĕ întru în gimnasiu, în etate de 11 anĭ, mamei mele îi veni în minte, că uitase a mĕ boteza.

In anul 1848 mĕ primì *Lamartine*, care atuncĭ stetea în culmea gloriei, în Rue dela Ville l'Evêque. Două-decĭ de anĭ mai târdiu îl vĕdui érășĭ. Imbĕtrânise și se făcuse gros, gâtul îi era plecat și nasul roșu. Astfel stetea în antișambra financierului *Polidore Millaud*, și aștepta sĕ capete piesele de 20 francĭ, după carĭ poetul venea în mod atât de prosaic ca sĕ-i ia în primire.

Inainte de ce mĕ amestecai în politică și înainte de-a zăcé anĭ de dile prin temnițĭ și prin exil, îmĭ petreceam timpul âmblând prin musee și esposiții de tablourĭ, căcĭ deja în copilăriă am învĕțat a prețui și iubi tablourĭ vechĭ la un artist bĕtrân, care se ocupa cu restaurarea de tablourĭ. De aci mĭ-am însușit mania de-a scruta pe la neguțătorii de anticitățĭ după obiecte prețióse. Adese-orĭ părăsesc cea mai alésă societate, pentru de-a puté scotoci prin prăvălii vechĭ, unde scrutez și esaminez rame róse de viermĭ. Dă omul de multe-orĭ pe acolo de lucrurĭ surprindĕtóre, dér și mai de multe-orĭ de — stelnițĭ.

Am apucat și timpul de decadență al artiștilor în pictură, carĭ la început îșĭ vêndură tablourile cu prețurĭ fabulóse și totușĭ ajunseră pe încetul sĕ fiă proletarĭ. Am vĕdut însĕ pe alții și propășind, așa încât li-se cumpăneau cu aur tablourĭ de acelea, carĭ mai înainte zăcuseră în pulbere. In tinerețele mele locuiam în același etagiu cu *Corot*, și am vĕdut cum arunca el pe podinele odăii și cum călca în picióre peisagiele sale, carĭ stirniră admirațiune generală la cea din urmă esposițiune a tablourilor lui Corot în palatul Galliera. La un mic neguțător de opurĭ artistice în Rue Notre-Dame de Lorette întâlnii pe *Millet*. El îșĭ îmbia aceluia pentru 300 francĭ un tablou, care mai târdiu se vênduse pentru 57.000 de francĭ, și care representa pe o femeiă, ce cóse la lumina lampei. Am vĕdut epistole de ale lui Millet, în carĭ marele artist, ale cărui și cele mai micĭ desemnurĭ se ridică astădĭ până la cer, scriea desperat: „Nu cutez a trece pe dinaintea fleșerului. N'am doi francĭ în tótă casa, și acésta duréză acum deja de două-decĭ anĭ."

Astfel mi-am petrecut viéța sguduită de atâtea incidente, am trăit în cercul bărbaților celor mai renumițĭ și am fost amestecat aprópe în tóte catastrofele. In tot casul atât dușmanii, pe carĭ i-am câștigat, cât și aceia, pe carĭ îi mai pot câștiga, nu-mĭ vor denega recunoscința, că eu nicĭ-odată n'am atacat pe nimenĭ pentru de a-i face concurență, și nicĭ din motive josnice de rivalitate. Nicĭ-odată nu m'am bătut după posturĭ și onorurĭ. Décă încercam sĕ rĕstorn pe cine-va, ceea-ce se întêmpla adese-orĭ, atuncĭ nu-i diceam: „Ote-toi de là, que je m'y mette" (Dă-te jos de acolo, ca sĕ mĕ urc eu), ci în întréga mea viéță am urmat următórei devise: „Ote-toi de là, que je ne m'y mette pas." (Dă-te jos de acolo, ca sĕ *nu* mĕ urc eu).

(„Pol.") V. S.

părţĭ, contra cărora membrii oposiţiunei din camera magnaţilor au luptat într'un mod atât de energic şi hotărît timp de doi anĭ de ḑile.

Acum „liberalii" jidano-maghiarĭ jubiléză şi saltă de bucuria învingerei. Neconfesionalitatea, séu mai bine ḑis păgânismul, are sĕ fiă în scurt timp ridicat la valóre de lege. Cine va voi sĕ mai aibă o biserică şi sĕ mărturiséscă vre-o credinţă, o va face; cine nu, e liber de-a se lipsi de acestea. Jidovismul e ridicat în rangul bisericelor creştine, avênd aceleaşĭ drepturĭ şi aceleaşĭ avantagii în tóte privinţele, dată fiind şi posibilitatea de-a trece la legea jidovéscă.

Acestea sunt principalele puncte ale celei mai nouĕ învingerĭ raportate de partida „liberală" a guvernului în camera magnaţilor. Causa acestei învingerĭ însĕ nu este a se atribui vre-unei slăbirĭ a oposiţiei, a căreia putere de resistenţă este tot aşa de vigurósă, ca şi înainte,—ci învingerea are s'o mulţuméscă guvernul numai împrejurărei, că de astă-dată n'a cruţat nimic pentru de-a scóte voturĭ chiar şi din pietri. Nu prin forţa argumentelor, ci prin puterea numerică, pe care a sciut'o sĕ şi-o înmulţéscă şi sĕ şi-o pună în mişcare cu tótă forţa posibilă, a raportat guvernul şi aderenţii sĕi acéstă învingere.

Discuţiunile au fost scurte, mărginindu-se mai mult numai la nisce declaraţiunĭ. Din partea oposiţiei lupta a susţinut'o contele Ferdinand Zichy. El a şi vorbit mai întâi în contra §-lui 23, privitor la neconfesionalitate. Acest § însĕ a fost primit cu tóte astea cu 118 contra 111 voturĭ. Asemenea au fost primiţĭ paragrafii 22 şi 24, fără desbatere, prin sculare.

La § 25 (după textul comisiunei de trei § 22), care cuprinde trecerea dela creştinism la jidovism, dispune, ca paragrafii 1—8 ai art. de lege LIII : 1868 sĕ se estindă asupra tuturor confesiunilor recepte, prin urmare şi asupra celei israelite (a căreia recepţiune s'a făcut prin legea nu de mult sancţionată.)

Contele Ferd. Zichy a propus sĕ se stérgă § 25 (resp. 22). Articulul de lege LIII: 1868, dise el, privitor, la reciprocitatea confesiunilor creştine, voiţĭ sĕ-l estindeţĭ şi asupra confesiunei jidovescĭ, prin urmare asupra unei confesiunĭ necreştine. Eu nu pot nicĭ-odată sĕ consimt la aceea, ca cel odată botezat sĕ se pótă trece în mod legal la confesiunea jidovéscă, de-órece după învĕţăturile bisericei, botezul lasă în om urme, ce nu se pot şterge. Un creştin nicĭ că póte vota acest paragraf; cel ce-l votéză însĕ, tăgăduesce religia şi pe Dumneḑeul lui... (Câţĭ-va membri din partida contrară rid.) Pot numai sĕ compătimesc pe aceia, carĭ sunt în stare a rîde asupra unei astfel de observărĭ,—carĭ sunt în stare a-şĭ face haz din aceea, că ţéra se despóiă de caracterul ei creştin şi că Dumneḑeu se detronéză... Décă acest § va deveni lege, Ungaria încetéză de-a mai fi un stat creştin („Eljen"-urĭ sgomotóse în drépta, mare mişcare în stânga.)

Ministrul de culte Wlassics protestéză contra observărei ante-vorbitorului, după care prin primirea paragrafului ţéra s'ar despoia de caracterul ei creştin. Ḑice, că şi în alte ţĕrĭ esistă asemenĭ disposiţiunĭ, fără ca ele sĕ-şĭ fi perdut caracterul creştin. Vede, că propunerea contelui Zichy e îndreptată în contra Jidovimei, care însĕ nu merită acéstă tractare. Se rógă, ca camera sĕ priméscă §-ul, după cum l'a stabilit comisiunea de trei.

Punêndu-se la vot contra-propunerea lui Ferd. Zichy, acésta se respinge cu 120 voturĭ contra 113, prin urmare cu o majoritate de 7 voturĭ.

Contele F. Zichy mai propune un adaus la acest §, respective un nou §, dér propunerea lui se respinge, ér ceilalţĭ paragrafĭ se primesc fără desbatere.

Şedinţa, la care au luat parte şi toţĭ archiereii românĭ, se încheiă la 2 óre p. m. Observăm, că şi de astă-dată magnatul Dr. Iosif Gal a votat cu cei din tabăra guvernamentală. Dintre episcopĭ, numai episcopii ungurĭ reformaţĭ şi unitarĭ au votat cu guvernul.

*

Votarea de aḑĭ, prin care s'a primit proiectul privitor la liberul eserciţiu religionar, este a se ascrie, ḑice „*Budapester Tgblt.*", numai şi numai influinţărei monarchului, căcĭ prin nobilitările sĕvîrşite de curênd s'au schimbat cu totul raporturile voturilor în camera magnaţilor. O majoritate de 7 voturĭ partida guvernului n'a dobêndit'o până aḑĭ în tot decursul luptelor bisericescĭ-politice. Din rêndurile oposiţiunei au lipsit câţĭ-va şi acésta s'a esplicat aşa, că cercurile vienese doresc sĕ se sfîrşéscă odată lupta bisericéscă politică.

Acésta s'a şi întêmplat în parlament, dér lupta se va continua cu atât mai viu în ţéră în viéţa practică.

Din Agram.

Primarul din Agram a conchiemat o şedinţă estra-ordinară a consiliului comunal, la cererea a 21 membri, pentru-ca sĕ fiă aleşĭ *Banffy* şi *Khuen-Hedervary* cetăţenĭ de onore ai oraşului.

Propunerea a făcut'o în şedinţa de Lunĭ a consiliului comunal *Dr. Tomasicĭ*, motivând'o cu aceea, că br. Banffy şi Banul Hedervary au fost iniţiatorii visitei Majestăţii Sale, prin care a fost distins nu numai oraşul ci întréga naţiune. Drept recunoscinţă oraşul sĕ le confere cetăţenia de onóre.

Folnegovicĭ ḑice, că propunerea este de natură eminent politică. Datoria lui este de-a da espresiune părerei soţilor sĕi din minoritate, arătând situaţia aşă cum este. Demnitarii din cestiune sunt purtătorii unui sistem, *pe care nu-l putem nicĭodată recunósce*, şi contra căruia vom lupta, cât vom trăi, deóre-ce stăm pe basa deplinei egale îndreptăţirĭ a celor douĕ naţiunĭ surorĭ (zivio!). Putem dér sĕ le recunóscem meritele, dér nu-i putem distinge. Visita Majestăţii Sale a rĕsturnat calumnia duşmanilor noştri, şi a dovedit, că în Coraţiă nu esistă partidă politică, care sĕ lupte în contra tronului, şi care sĕ nutréscă curente, ce voiesc sĕ aducă în conflict interesele monarchiei cu celea ale Croaţiei. Calumnia îndreptată contra partidului dreptului a fost nimicită prin urmare prin primirea însufleţită a regelui, dér în acelaşĭ timp s'a întêmplat ceva, ce părea a fi érăşĭ în contra nóstră, adecă demonstraţiunea studenţilor, care va fi una din causele, ce ne-au adunat aicĭ.

La votare s'a primit cu majoritate propunerea de-a proclama pe Banffy şi pe Hedervary ca cetăţenĭ de onóre ai oraşului Agram.

După acésta primarul *Mozinsky* propuse sĕ se enunciă, că la demonstraţiunea câtor-va studenţĭ în contra tricolorului naţiunei sore maghiare n'a luat parte nimenĭ dintre cetăţenĭ, şi aceştia condamnă faptul. Tot-odată consiliul comunal declară, că şi el condamnă amintitul fapt.

Membrul *Felnegovicĭ* ḑice, că acéstă declarare e superfluă, şi crede, că décă se face o declarare, trebue sĕ se facă una pentru toţĭ cetăţenii. Propune apoi o resoluţiune, în care se ḑice, că avênd în vedere, că toţĭ cetăţenii, fără deosebire de partidă, au *dovedit* pe timpul visitei Maiestăţii Sale nu numai un tact esemplar, dér chiar şi recunoscinţa regelui pentru devotamentul nemărginit manifestat din tóte părţile ; avênd în vedere, că asemenea s'au purtat cum se cuvine toţĭ faţă cu óspeţii şi demnitarii aflaţĭ aicĭ; avênd în vedere, că escesul de pe piaţa Jellacicĭ s'a făcut numai de studenţii academicĭ, carĭ au sĕ rĕspundă pentru acésta: consiliul comunal nu află nicĭ o causă pentru care sĕ ia în apĕrare pe cetăţenĭ séu pe oraş în totalitatea sa, contra scirilor tendenţióse ale ḑiarelor. Recunoscinţa prea înaltă îl scutesce de tóte acestea. Crede, că resoluţia astfel compusă ar corespunde şi onórei croate. Voiesce sĕ vorbéscă şi în numele acelora, cărora li-se impută, că ar sta la spatele escedenţelor. In poporul croat nu este nicĭ o partidă, care ar aproba escesele séu le-ar fi iniţiat. (Zivio!). Acésta e fapta junimei, care e şi responsabilă pentru ea.

Folnegovicĭ încheiă ast-fel: Acelora, carĭ au vorbit contra incidentului, aşa cum au vorbit studenţii universitarĭ în Budapesta, le rĕspund în numele acelora, ce sufer aḑĭ în închisóre, în numele părinţilor ca şi a copiilor lor, că ei vor aduce aceluiaşĭ steag la acelaşĭ loc cu capetele descoperite cele mai entusiaste ovaţiunĭ, şi vor dovedi cea mai adêncă veneraţiune, décă acest stég va fi un simbol al sincerei unirĭ frăţescĭ între cele douĕ naţiunĭ (Zivio!) *Pe câtă vreme însĕ acésta nu se întêmplă, junimea croată a făcut póte stegului maghiar prin arderea lui o mai mare onóre, decât Maghiarii, carĭ voesc sĕ-l octroeze poporului croat ca semn al subjugărei* (Zivio).

In fine majoritatea a primit propunerea primarului, şi s'a ales o deputaţiă de opt inşĭ, care sĕ predea diplomele respective ministrului preşedinte şi Banului.

Imperatul Wilhelm şi Lobanoff.

„*Localanzeiger*" din Berlin afirmă, că ar fi aflat din isvor sigur următórele amĕnunte din convorbirea ce a avut'o împĕratul *Wilhelm* cu prinţul *Lobanoff*, ministrul de esterne rusesc, în Hubertusstock:

Lobanoff îi împărtăşi împĕratului, ca cea mai ferbinte dorinţă a *Ţarului* ar fi sĕ se întâlnéscă şi sĕ vorbéscă atât cu *Wilhelm*, cât şi cu monarchul *Austro-Ungariei*. Ţarul speră, că dorinţa lui sĕ va împlini deja în tómna acésta.

Mai departe îi împărtăşi Lobanoff împĕratului german, că în *Francia* a câştigat convingerea, cum-că atât guvernul, cât şi poporaţiunea doresc în mod sincer pacea; de aceea se póte spera, *că secolul acesta se va fini pacĭnic.*

Impĕratul Wihelm rĕspunse, că şi el împreună cu rudele sale doresc sincer pacea, şi se va bucura fórte mult, décă Francesii îşĭ vor puté sĕrba neconturbaţĭ şi în cea mai deplină linişte esposiţia lor festivă de pace, proiectată pentru anul 1900, deóre-ce acéstă esposiţiă este o operă culturală eminentă.

Lobanoff trecù apoi la *cestiunea ost-asiatică*, şi ḑise, că *Rusia* nicĭ-decum nu póte suferi, ca *Iaponezii* sĕ se stabiléscă în Coreea, de unde ei apoi ar puté molesta necontenit atât pe Ruşĭ cât şi pe Chinezĭ. In casul acela Rusia ar fi silită se ţină tot-déuna armate marĭ în Siberia, ceea-ce ar pretinde imense jertfe materiale. De aceea Iaponezii în tot casul trebue sĕ iésă din Coreea.

România agricolă.

V. Starea agriculturei actuale.

(Urmare).

Trecênd acum la inḑestrarea şi cultura moşiilor marĭ şi micĭ, tabloul va fi şi mai puţin îmbucurător. Am vĕḑut mai sus causele, pentru carĭ proprietarii n'au mai putut face şi nicĭ n'au făcut nicĭ o îmbunĕtăţire pe moşiile lor.

Sunt fórte multe moşii de sute şi mii de pogóne întindere, carĭ nu au nicĭ curte măcar, nicĭ casă de locuit pentru proprietar séu arendaş, şi acesta trebue sĕ şédă cu chiriă în sat la un ţĕran, orĭ în casă ţĕrănéscă. Décă are ceva instalaţiă, ea este compusă din o casă de gard, orĭ poiantă. Om cu avere, şi care face afacerĭ de sute de mii de lei pe an, îl găsescĭ şeḑênd într'un bordeiu în pământ, séu într'o hurubă, care stă sĕ se dĕrîme în fiă-care moment. Ómenĭ cu cultură înaltă, cu posiţiă însemnată în societatea înaltă, carĭ au cutreerat tóte ţĕrile culte ale Europei şi cunosc tóte măririle şi frumseţile lumei, nu au la moşiile lor instalaţiunĭ şi comfort cât un simplu ţĕran din alte state.

Ei nu fac instalaţii, fiind-că nu şed pe la moşii, şi nu stau la moşiă, sĕ vadă ce se petrece acolo, fiind-că nu au unde locuì şi cu ce se hrănì, ar trebui sĕ trăéscă acolo în cea mai mare miseriă, — decĭ mai bine trăesc la Bucurescĭ, orĭ se duc la Paris, Viena.

Arendaşii, carĭ în cea mai mare parte au fost şi sunt recrutaţĭ din clasele cele mai de jos ale societăţii, li-au dat pe moşii cât au cerut, şi nu li-au cerut în schimb proprietarilor sĕ le facă nicĭ o îmbunĕtăţire pe moşiă, fiind ei ómenĭ cu puţine necesităţĭ faţă de viéţă şi societate. Şi prin aceea i-au nărăvit, de nu vor nicĭ sĕ audă de cheltuelĭ pentru ecarete şi îmbunĕtăţirĭ pe moşiă. Şi décă i-ar cere un arendaş vr'unui proprietar sĕ-i facă aceste, vine un altul, care o ia şi fără de acele. Apoi de obiceiŭ nicĭ arendaşul nu stă la moşiă, decât până seceră şi treeră, şi acolo nu are decât un vătaf, şi acesta de obiceiŭ este un ignorat şi fără de nicĭ o pretenţiune.

Afară de casă, arare-orĭ găsescĭ grajdurĭ, şoprone, magazii; mai găsescĭ însĕ, orĭ nisce coşare de porumb destul de primitive şi acelea orĭ că sunt numai nisce parĭ, împlântaţĭ în pământ, pe carĭ pe timpul culesului îi transformă în coşar, pentru pus porumb. De treerat se treeră sub cerul liber, ér pe timp de plóe, bucatele se acoper cu paie, vĕrsate pe muşamale orĭ în sacĭ, şi dela ariă se trimit de-a dreptul la gară, şi apoi la Brăila. La gărĭ, li-a făcut guvernul pretutindenea şoprone deschise. acoperite cu tinichea ondulată, şi docurile dela Galaţĭ şi Brăila.

Acesta este casul obicĭnuit pe tóte moşiile arendăşescĭ. Ómenii de serviciu şed în colibe séu bordee, tăcute în pământ, ér vite nu sunt, şi décă sunt, ele sunt adăpostite după şirile-grămeḑile de paie, orĭ cu totul ascunse în paie. De multe-orĭ ómenĭ şi animale împart unul şi acelaşĭ culcuş şi adăpost — paiele.

Puţinele maşinĭ, 2—3 plugurĭ, macsimum 10, 2—3 maşinĭ de sĕmĕnat, maşinele de secerat şi maşina de treerat stau afară sub cerul liber, în plóie şi pic.

De grădină, de pomĭ, parc, plantaţii etc., nu se pomenesce. De multe-orĭ pe moşia, de multe mii de pogóne întindere, nu ai un singur copac orĭ tufă, nu ai un băţ de lemn sĕ aruncĭ după un câne. Numai unde şi unde, pe moşia întinsă pe şesul imens, zărescĭ câte-un arman — constând din câte-o şiră colosală de paie, părăsită, orĭ câteva vite în jurul ei, care îţĭ aduce aminte, că nu te găsescĭ tocmai în Sachara, ci eştĭ într'o ţéră civilisată şi cu cultură.

Décă întâlnescĭ ómenĭ în drumul tĕu, te îngrozescĭ de aspectul lor — cu feţele leşinate de fóme, cu hainele lor rupte şi murdare, cu vitele leşinate, ca şi ei, — ér pândarii, vătafii şi ispravnicii, stând în jurul lor, înarmaţĭ până la dinţĭ — cu puscĭ, revolvere, cu iatagane şi hangiare la brêu — încuragiându-i şi ţinêndu-i la muncă şi dreptate.

Raporturile vechĭ patriarchale atât de educative şi armonióse a proprietăţii marĭ asupra celei micĭ; autoritatea şi influinţa personală, unde au ajuns!!..

De s'ar scula din mormênt un Sulzer şi Wolf, strĕinĭ de némul nostru, carĭ nu puteau în de-ajuns lăuda şi slăvi frumseţea moşiilor şi bogăţia ţĕrilor nóstre, ca sĕ vadă ce au ajuns ele şi unde ne-a dus sistema: *laissez faire, laissez passer!*

Şi totuşĭ strigăm cu toţii: cultură, progres, reducerea speselor de cultură, ca sĕ putem arunca mai multe cereale la Brăila şi Galaţĭ şi sĕ putem susţine concurenţa cu America!!!

(Va urma)

SCIRILE ȘILEI.

— 11 (23) Octomvre.

Noii miniştri români, afară de Stătescu, au fost Lunĭ în Sinaia spre a-se presenta M. S. Regelui Carol și A. S. R. principelui moştenitor. — Ministrul de resbel, generalul Budişteanu, chiămând Sâmbăta trecută în cabinetul sĕu pe toțĭ oficerii din administrația centrală de rĕsboiu, şi-a esprimat înaintea lor dorința, ca oficerii sĕ nu mai ia parte la luptele electorale.

—o—

Programa serbărilor împreunate cu adunarea generală a *Societății pentru fond de teatru român* e următórea: Vinerĭ în 13 (25) Octomvre c. séra la 8 óre: Séra de cunoscință la Hotelul „Central" Nr. 1". Sâmbătă în 14 (26) Octomvre: La 10 óre a. m.: Ședința I a societății în sala festivă a gimnas. român. Séra la 7 óre: „Serata musicală" a reuniunei române de cântărĭ din Brașov, „Representațiune teatrală" de diletanțĭ și petrecere de dans; tóte în sala Hotelului „Nr. 1". Dumineca în 15 (27) Octomvre: La 11 óre a. m.: ședința II a Societății în sala festivă a gimnas. român. La 2 óre p. m.: Prânḑ comun în sala Hotelului Nr. 1.

Subscrisul comitet aranjator îșĭ ia voia a face apel la întreg publicul român, de a participa în numĕr cât se póte de mare, atât la ședințele acestei societățĭ, cât și la tóte întrunirile festive, ce se vor aranja cu ocasiunea adunărei generale, sprijinind astfel societatea întru realisarea scopurilor sale culturale românescĭ. Biletele pentru serata de Sâmbătă se află de vênḑare la librăria N. I. Ciurcu și séra la cassă. Inscrierile pentru prânḑul comun se fac la d-l prof. G. Chelariu, până Vinerĭ séra. — Pentru comitetul arangiator: *Virgil Onițiu*, president; *George Chelar*, *Dr. Iosif Blaga.*

—o—

Mĕsura estraordinară. După cum anunță „Timpul" de astăḑĭ, d-l general Lahovari, șeful statului major al armatei române, e pus în disponibilitate, ca mĕsură diciplinară.

—o—

Câștigul de 80.000 corónе al loteriei de classă, ce s'a tras Sâmbăta trecută, l'a făcut losul 45.429, pe care îl cumpărase cassa de păstrare din Tenke, și pe care imediat înainte de a se face tragerile în Budapesta, directorul numitei casse de păstrare îl dăruì unui prietin al sĕu.

—o—

Testamentul ex-împĕrătesei Eugenia. După cum afirmă diarele din Paris, testamentul nenorocitei ex-împĕrătese Eugenia, soția lui Napoleon III, deja este cunoscut. Ea lasă câte-un suvenir fiă-cărui din cei 3834 finĭ și moștenitorĭ ce-i are. Cea mai mare parte din avere o vor moșteni copiiĭ princesei Beatrice, fiica cea mai tinĕră a reginei Victoria.

—o—

Avis pentru comercianțĭ. In biroul camerei comerciale din Brașov se pot ceti următórele escrierĭ de oferte pentru diferite liferărĭ: Escrierea de oferte a ministerului comun de resbel pentru liferarea a 13.000 țóle de iérnă, 16.600 cearceafe de vară și 14.000 țóle de cai; terminul până la 4 Noemvre 1895, 10 óre a. m. Escrierea de oferte pentru liferare de materiale de lemn în atelierele de mașinĭ ale căilor ferate de stat; terminul până la 15 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a ministerului comun de resbel pentru liferare de haine și alte necesarii; terminul până la 20 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a direcțiunei căii ferate din Budapesta pentru liferare de lemne; termin până la 15 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a preşedintelui tribunalului din Brașov pentru liferare de mese, scaune și alte mobile; terminul până la 11 Noemvre 1895. In fine camera comercială din loc face atențĭ pe cei interesațĭ, că în anul viitor se va ține în Berlin o esposiție industrială. Detaliurĭ cu privire la tóte punctele indicate se pot afla în biroul camerei comerciale din Brașov.

Coresp. „Gaz. Trans."

Purcărenĭ, 8 (20) Oct. 1895.

Onorabilă Redacțiune! In nr. 219 al „Gaz. Trans." s'a publicat o corespondență din Purcărenĭ, în care se spun lucrurĭ, carĭ pe noi, cei ce cunóscem de-aprópe împrejurările, ne-au făcut sĕ admirăm talentul născocitor al autorului, care scie sĕ facă din alb negru și din negru alb.

Se vorbesce de alegerea viitorului preot al nostru și se acusă credincioșiĭ, pentru ce au ales pe dl Toma Giurgiu și nu pe dl Ioan Bogdan, despre care se ḑice, că încă de mult s'a pregătit pentru asta și că a fost dorit de popor. Se póte, că d-sa se va fi pregătit; pe noi nu ne privesce asta, dér că în ce mĕsură a fost dorit de popor, acésta s'a vĕḑut destul de bine cu ocasiunea alegerei, când majoritatea s'a concentrat în jurul contra-candidatului, și nu în jurul d-sale.

Ca sĕ ne dăm sémă, pentru ce am votat pentru dl Toma Giurgiu și nu pentru dl Bogdan, acésta ar fi greu, deóre-ce ar trebui sĕ facem asĕmĕnare între aceste două persóne, comparând trecutul și meritele lor, — lucru, ce chiar din considerare față de persóna d-lui Bogdan nu voim sĕ-l facem. Ar fi și de prisos acésta, deóre-ce în ținutul nostru ambele persóne sunt destul de cunoscute. In special, noi cunóscem pe părintele Toma Giurgiu, încă de când era învĕțător la noi, ca bărbat harnic, ér de când d-sa funcționéză ca preot în Zizin, purtarea și meritele d-sale sunt cunoscute mult mai bine în ținutul nostru, decât sĕ mai trebuiască a-le arăta aci; a dat d-sa destule probe în mica sa parochiă de până acum prin conducerea înțeléptă și zelósă, ér luptele suportate pentru susținerea școlei, a căreia esistență a asigurat'o, formându-i pe de-asupra și un fond de 1000 fl., sunt fapte vĕdite și cunoscute de toțĭ în părțile nóstre.

Dl Bogdan încă este destul de cunoscut nu numai în cercurile de aicĭ, ci și la Sibiiu, unde în două rĕndurĭ a cercetat teologia. Cine ar dori sĕ-i cunóscă mai de-aprópe trecutul n'are decât sĕ se uite în catastichele seminariului din Sibiiu, căcĭ ele vorbesc destul de elocuent. Nouĕ ne rĕmâne sĕ spunem numai, că nicĭ un locuitor din comuna nóstră n'a sciut, că d-sa a părăsit postul de copist din Brașov și s'a dus la teologiă cu scopul, ca sĕ ne fiă nouă preot. De-am fi sciut, fiă sigur, că i-am fi spus dinainte sĕ nu se ostenéscă.

In Noemvre se va împlini anul, de când părintele Ioan Bogdan (tatăl) a publicat poporului în biserică, că are necesitate de capelan, din causă că-i tremură mânile și nu mai vede bine sĕ scrie. Vestea acésta a produs bucuriă între noi și numai decât poporul s'a consultat între sine și a trimis o deputațiune, constătătóre din mai mulțĭ fruntașĭ din sînul sĕu, la părintele Toma Giurgiu în Zizin, invitându-l sĕ concureze pentru postul de capelan; deputațiunea a declarat încă atuncĭ, că în cas, décă d-sa n'ar concura, ar alege pe altcineva, dér nicĭ de cum pe dl Bogdan, care décă ar concura și dênsul, ar produce numai nemulțumire în popor.

La 9 Aprilie a. c. s'a făcut alegerea de capelan pe lângă stricta observare a Statutului organic și a regulamentului pentru parochii. Biroul a fost compus din ambele partide. Votarea s'a început cu parochul Ioan Bogdan, care în mijlocul poporului a rĕmas în biserică până la încheierea actului electoral, ér fiiul sĕu, candidatul, la ușa bisericei în cimitir, dér nu cum susține dl corespondent, că ar fi fost scos afară. Vlad Pitiș a rĕmas afară dela votare din causă, că âmbla prin comună după voturĭ.

Alegerea a fost protestată, ce-i drept, dér protestul candidatului Ioan Bogdan a fost subscris de vre-o câțĭ-va ómenĭ, carĭ la venirea comisiunei investigătóre din 9 Iulie c. au declarat înșĭ-șĭ, că ei nu sciu absolut ce cuprinde protestul, ci l'au subscris pur și simplu la stăruința candidatului Bogdan. Singur parochianul Ión Muntean voia cu orĭ-ce preț sĕ scótă din perplesitate pe nașul lui. Neputênd fi dresat, că ce sĕ rĕspundă înaintea comisiunei investigătóre, a scos în decursul cercetării pe Ioan Dima afară din biserică pentru a-l întreba, că „ce sĕ ḑică"? — „Tot ce vei sci," adause Dima. „— Ei, dér ce sĕ ḑic?... Intr'aceea observând, că un al treilea individ îi aude, au intrat érășĭ la domnii comisarĭ. Apoi prin rĕspunsul dat înaintea comisiunei numai onóre nu i-a putut face nașului sĕu.

Lucru natural, că după ce comisiunea de investigare, constătătóre din doi domnĭ cu bună reputațiune și cu mare trecere, n'a putut constata nicĭ cel mai mic abus, scaunul protopresbiteral în conformitate cu legile în vigóre a trebuit sĕ întăréscă alegerea. Svonul, că Măritul Consistoriu archidiecesan ar fi întărit alegerea, este fapt împlinit, ceea-ce dovedesce, că s'a purces cu alegerea fórte corect și just. De dragul, că dl Ioan Bogdan voesce și ar avé plăcere sĕ fie capelan lângă tată-sĕu, forurile bisericescĭ nu pot trece peste voința poporului, ocolind legea. Nu ni-se pot împlini tóte dorințele, d-le Bogdan!...

Insu-șĭ Escelența Sa părintele archiepiscop cu ocasiunea sfințirei bisericei din Doboli a arătat deputațiunei esmise din sînul poporului în persónele a 4 membri din comitetul parochial, că este pe deplin mulțumit cu alegerea făcută în persóna părintelui Toma Giurgiu, promițêndu-le, că în curênd îl vom avé în mijlocul nostru. Dorința nóstră, a întregului popor, este acum, ca în fie-care moment sĕ vină părintele Giurgiu în mijlocul nostru spre a resolva în comun grelele probleme, ce sunt tare aprópe și carĭ fără concursul dênsului s'ar puté termina numai în detrimentul mare al bisericei și școlei.

Mai mulțĭ parochianĭ.

Acâșĭ (Sĕlagiu), 19 Oct. n. 1895.

Domnule Redactor! Erĭ am înmormêntat fetița unui credincios al meu; firesce, că în acelașĭ mod, ca și înainte de 1 Octomvre n. c.: n'am așteptat după nimenĭ sĕ-'mĭ dea „îngăduință", decât adeverința visitatorului de morțĭ, cum trebue sĕ procedem dela 1 Octomvre încóce.

Ce sĕ veḑĭ însĕ? Aḑĭ diminéță, când eșiam din Biserică dela sf. liturgiă, îmĭ stă în cale conducĕtorul de matricule de aicĭ, un Ungur, și de unde nu începe a mĕ interpela, cum de am „cutezat" sĕ îngrop fără sĕ-'mĭ fi dat el îngăduință, căcĭ *nicĭ a îngropa nu-i ertat până ce mortul respectiv nu i indus în matricula lui, ba nicĭ sĕ clopotesc nu-mĭ este iertat până ce el nu permite*; și-mĭ dă poruncă, ca pe tatăl fetei mórte îndată *sĕ-l aduc înaintea lui*, căcĭ alt-fel o fi rĕu, va face arătare.

Am replicat: „D-le, du-te în trĕbă-țĭ. Eu am îngropat și voiŭ îngropa și de aci înainte, fără sĕ aștept îngăduința d-tale; eu cu matriculele d-tale n'am a face chiar nimic; ér ce se ține de dispunerea clopotitului, în privința acésta singur Dumneḑeu și mai marii mei bisericescĭ îmĭ poruncesc. Ce se ține de porunca d-tale, ca pe tatăl fetei îngropate sĕ-l aduc de față, îțĭ rĕspund, că mĕ mir, cum poțĭ avé obrazul a pretinde dela un preot ast-fel de lucru, — sĕ nu scĭ d-ta óre, că preotul nu-i polițist? Poftesce fă arătare în potriva mea, décă tocmai voescĭ!"

Lucrul stă ast-fel, că murind fetița, tatăl sĕu a venit la mine, ca la preot, aducêndu-mĭ adeverința dela visitatorul de morțĭ și am scris în matricula parochială casul de mórte, ca și până acum, ér pe bietul Român l'am făcut atent, pentru ceea-ce am mărturiă, ca sĕ mérgă, conform legii nouĕ, și la conducĕtorul de matricule. El însĕ a refusat hotărît de-a merge, ḑicêndu-mĭ, că *„el nu-i păgân"* și că el 'șĭ-a îngropa fata cu popă, ca și până acum, cum a lăsat Dumneḑeu, căcĭ el feréscă Dumneḑeu, dér nu vré sĕ strice legea nóstră. L'am reflectat și a doua-óră, Românul însĕ nicĭ n'a vrut sĕ audă de acestea.

E de însĕmnat, că conducĕtorul de matricule mĕ citase odată la el în „trebŭrĭ oficióse", cum ḑicea el; eu însĕ *nu m'am simțit îndemnat a-i face onorul!*

Ĕtă, D-le Redactor, până unde pot sĕ mérgă în zelul lor pseudo-apostolii, noii „popĭ împintenațĭ". V'am comunicat acestea ca semn al vremilor grele, ce străbatem.

Preotul **Bălibanu.**

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 23 Octomvre. Studenții universitarĭ de aci au voit sĕ facă din nou *demonstrațiunĭ* erĭ séra, au fost însĕ împrăștiațĭ de poliție. Pentru astă séră sunt plănuite *demonstrațiunĭ mai marĭ.*

Budapesta, 23 Octomvre. Ascultătorii academiilor de drepturĭ din Cașovia și Dobrițin și-au esprimat indignarea asupra incidentelor din Agram.

Budapesta, 23 Octomvre. Cele mai multe foi (?) condamnă procederea opoșiției maghiare în ședința de erĭ a dietei.

DIVERSE.

Cel mai mare câne danez. Cel mai mare câne danez, care esistă, aparține Țarului Rusiei, care are pentru el cea mai mare afecțiune. Cânele locuesce în apartamentele private ale Țarului și'l ia cu dênsul în tóte călĕtoriile; nu se separă de el nicĭ-odată. Și mai cu deosebire Suveranul Rusiei are o încredere órbă în instinctul cânelui sĕu. In diferite rêndurĭ, danesul mârâind la vederea servitorilor noi ai palatului, stăpânul sĕu le da drumul și nu voia sĕ'i păstreze în serviciu, convins, că cânele ghicea în ei un inimic ascuns al persónei sale.

Tramway cu conductor subteran. — Pentru a înlătura inconvenientele tramvayurilor electrice, cu troley ḑilnic, se inventă câte o soluție. Ĕtă o nouă disposiție, care pare a fi originală: Sub stradă esistă un mic tunel comunicând cu esteriorul, dér mașina motrică nu mai e în vehicul: ea circulă în tunel trăgênd vagonul, la care este óre-cum înhămată. Primul avantagiu al acestei disposițiunĭ este, că permite conservarea vechiului material. Tunelul, care este metalic, are 0.80 m. lărgime pe 0.75 înălțime, și se așéḑă într'ênsul două fire de șinĭ bulonate pe traverse. Pe acéstă cale circulă locomotiva electrică formată de doi motorĭ, de 16 cai în total. Curentul este adus de feeders și conductorĭ, de pe care contactul este luat printr'un troley, întórcerea curentului fiind asigurată prin șinĭ, care pot fi perfect isolate. Se póte lega locomotiva direct cu tramvayul, séu cu o mică trăsură, în care ar sta numai mecanicul. Cuplarea se face în amêndouĕ casurile prin mijlocul unei bare metalice de 0.015 grosime, care trece prin crăpătura superióră a tunelului și în jurul căreia se înfășóră firele isolate, punênd manevra în mânile mecanicului. O mătură specială este fixată de locomotivă, care curăță tot tubul la trecerea sa.

Resistența calului. Un ofițer rus a sosit la 4 August stil vechiŭ la Oufa dela Deuderhof, de unde plecase la 14 Iunie, pentru a merge în Siberia la Fehita. Intre aceste din urmă 2 localitățĭ sunt aprópe 6500 klm. și oficerul crede, că va putea merge călare în 150 ḑile. Până la Oufa sunt deja 2000 klm., și calul de rasă anglo-arab, deși în etate înaintată, pare a fi în o stare escelentă. „L'Elevuer", care comunică acest fapt, spune că calul nu are potcóve, și că face calea în raport de 8—10 klm. și 6—8 óre, și apoi în 150 ḑile sunt 30 ḑile de repaos.

Literatură.

Ultimul volum de **Poesii** ale autorului român *Vlăhuță* apare peste câte-va ḑile de sub tipar în editura librăriei *Carol Müller* sub titlul de *„Iubire"*.

*

A apărut **Liturgia** S. Ioan Chrisostom, compusă pentru cor bărbătesc de **Ioan Vidu.** Compozițiunea este proprietatea autorului și un esemplar costă 4 fl. Tot de acelașĭ autor a apărut piesa *„Nu desperațĭ"*, pentru cor bărbătesc. Prețul 30 cr.

*

O frumósă și bogată colecțiune de „**Predicĭ pentru Duminecĭ**“, scrise de regretatul și distinsul orator *Iustin Popfiu*, a apărut în editura tipografiei „A u r o r a *A. Todoran*“ din Gherla (Szamosujvár). In tomul I se află vre-o 47 de predicĭ, dintre carĭ parte au apărut în „Amvonul“, parte sunt scóse din manuscrisele rĕmase de fericitul Popfiu. D-l Iuliu Sabo, care a arangiat pentru tipar aceste predicĭ, a făcut un bun serviciu clerului, realisând prin acésta o vechiă dorință a preoțimei nóstre. Tiparul e curat și frumos, hârtiă fină. Prețul unui esemplar constătător din vre-o 500 pagine format mare, este 2 fl. 20 cr.

*

„**Mercoologia și Technologia pentru scólele comerciale, profesionale și studiu privat**“, de prof. *Arseniu Vlaicu*, Brașov. Tiparul tipografiei Archidiecesane din Sibiiu, 1895. Acest op de mare și netăgăduită valóre se estinde pe 895 pagine, cuprindênd 57 colĭ de tipar compres și legibil, avênd și o mulțime de ilustrațiunĭ. O lucrare de feliul acesta n'a apărut până acum în limba românéscă. Prețul 5 fl. v. a. Se află de vênḑare la Librăria N. Ciurcu din Brașov.

*

In tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de *Ioan Georgescu*. O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vênḑare la tipografia A. Mureșianu“ în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Brașov.

Proprietar: **Dr Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de coróne ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	144.25
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	121.30
Losurĭ din 1860	152.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1063.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	481.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.50
Napoleondorĭ	9.54½
Mărcĭ imperiale germane	58.82½
London vista	120.25
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.—
Note italiene	45.20

Nou abonament

la

GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1895 st. v.

s'a deschis n o u a b o n a m e n t la care învităm pe toțĭ amiciĭ și sprijinitoriĭ fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șése lunĭ	6 fl.
pe trei lunĭ	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șése lunĭ	20 „
pe trei lunĭ	10 „

Abonarea se póte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Anunciurĭ

(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans“.

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Octomvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Ruble rusescĭ	Cump.	129.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	58.60	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dim in.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.*

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.